

Sundhed for alle

Socialt udsatte

På næsten alle områder inden for sundhed, sygdom og trivsel, hvor en sammenligning med den generelle befolkning er mulig, oplever socialt udsatte mennesker betydeligt ringere forhold. Denne ulighed gør sig blandt andet gældende for selvvurderet helbred, mental sundhed, søvn, følelsen af social isolation, de fleste sygdomme og helbredsproblemer samt alle indikatorer for vold, seksuelle overgreb og uønsket seksuel opmærksomhed.

Socialt udsatte

Socialt udsatte i Danmark er en mangfoldig gruppe af mennesker med vidt forskellige livssituationer. Fælles for dem er, at de til en vis grad er ekskluderet fra samfundsfællesskabet, og at de er i øget risiko for stigmatisering, diskrimination, udstødelse og personlig deroute (Rådet for Socialt Udsatte 2017).

Sundheds- og Sygelighedsundersøgelserne målrettet socialt udsatte mennesker afgrænser målgruppen til mennesker, der er brugere af herberger, forsorgshjem, væresteder, varmestuer, natcaféer, botilbud, rusmiddelcentre, krisecentre og andre lignende tilbud, eller mennesker, som har været i kontakt med en socialsygeplejerske. (SUSY-UDSAT, 2022).

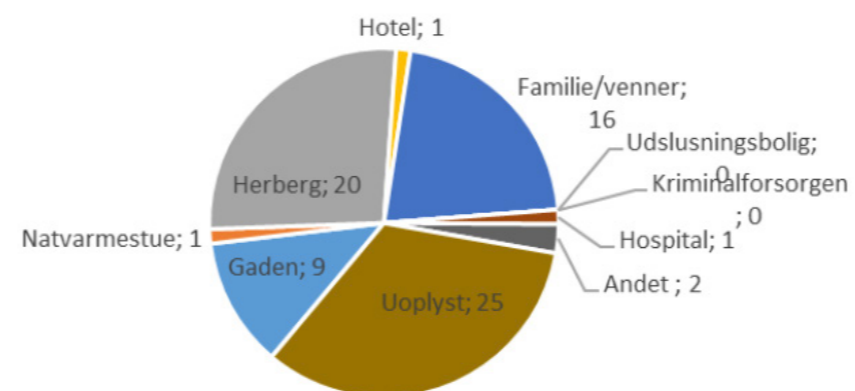
Det ved vi om socialt udsatte

Helbred og trivsel blandt socialt udsatte viser en gradvis forværring, når antallet af belastende livsomstændigheder, såsom alkohol- eller stofmisbrug, hjemløshed, mentale lidelser eller økonomisk nød, stiger (SUSY-UDSAT, 2022).

Socialt udsatte mennesker har markant dårligere selvvurderet helbred end den generelle befolkning. Blandt socialt udsatte er der 45 % som har færre end 20 tænder tilbage. Andelen er ni gange større end i den generelle befolkning, hvor andelen udgør 5 % (SUSY-UDSAT, 2022).

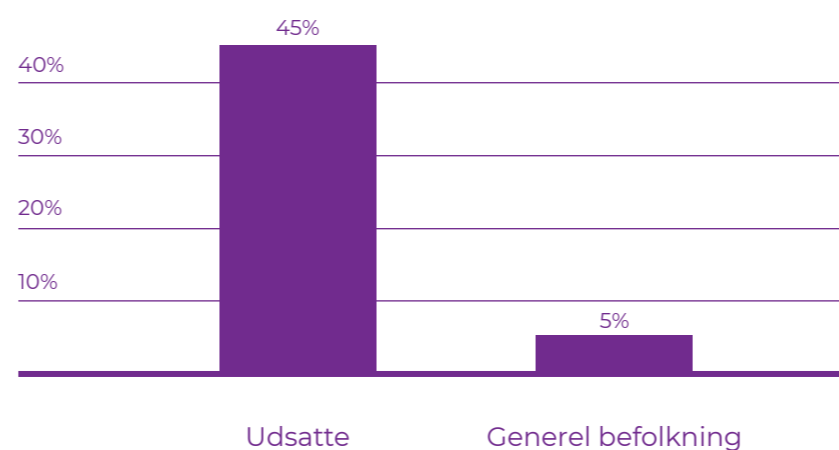
Samspillet mellem socioøkonomiske forhold og helbred gør levevilkårene særligt vanskelige for socialt udsatte mennesker, da det kan skabe en ond cirkel, hvor borgerens sociale problemer forstærkes af og samtidig forværrer borgerens helbred (Diderichsen 2011)

Hjemløse borgere i Roskilde Kommune ved optælling i uge 6 2022

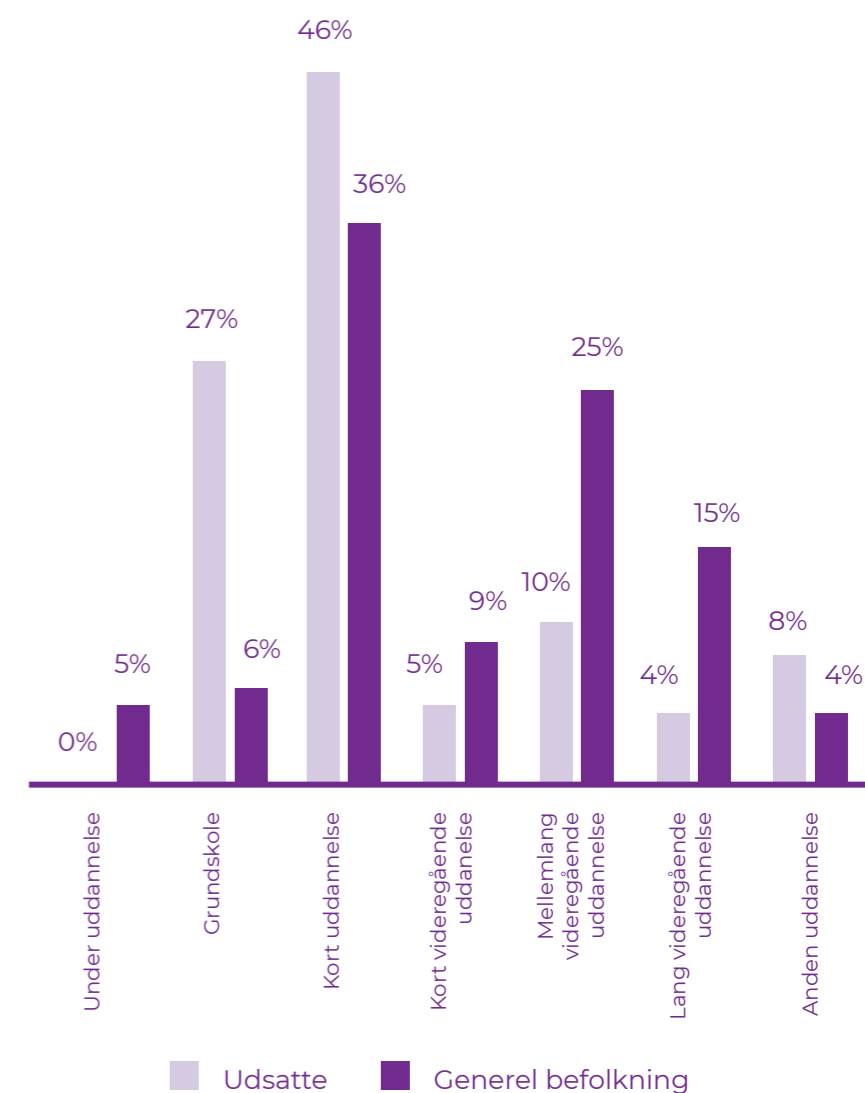
Kilde: Hjemløshed i Danmark 2022, VIVE 2022

Færre end 20 tænder tilbage hos socialt udsatte, hele landet

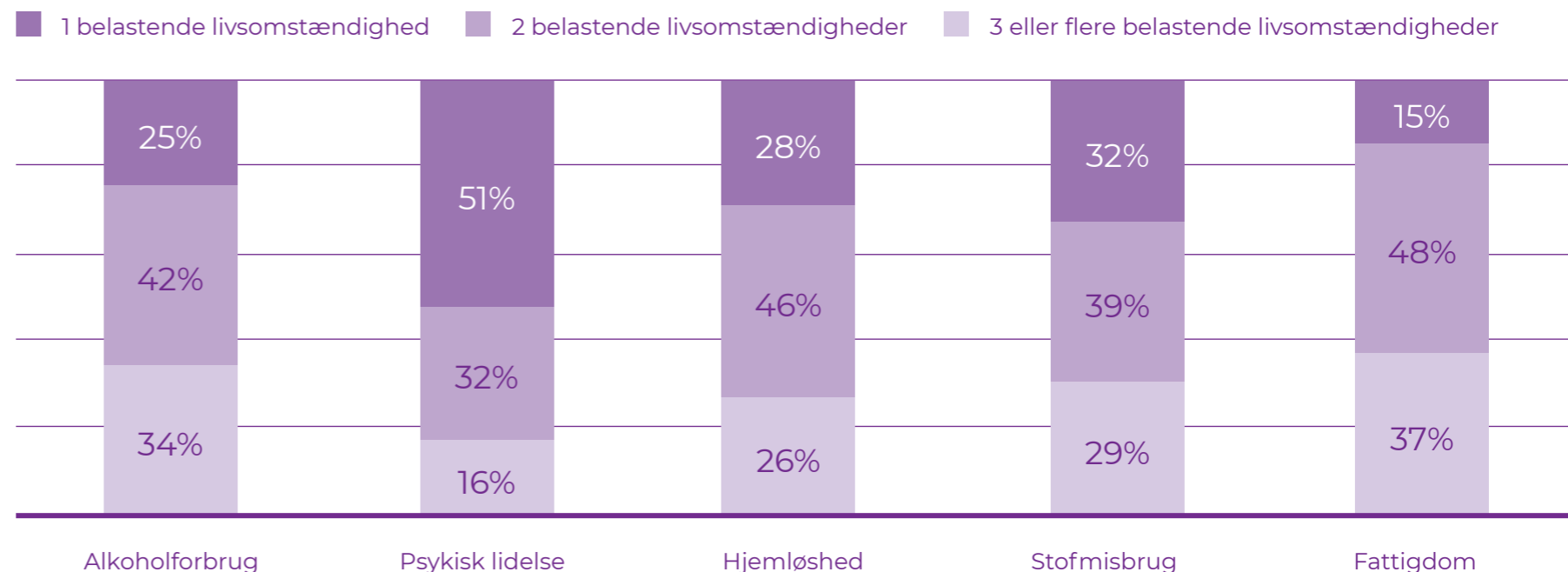
Kilde: SUSY udsatte 2022, Statens Folkesundhed 2023

Uddannelse hos socialt udsatte, hele landet

Kilde: SUSY udsatte 2022, Statens Folkesundhed 2023

Fordeling af belastede livsomstændigheder* fordelt for socialt udsatte, hele landet, 2022

Kilde: SUSY udsatte 2022, Statens Folkesundhed 2023

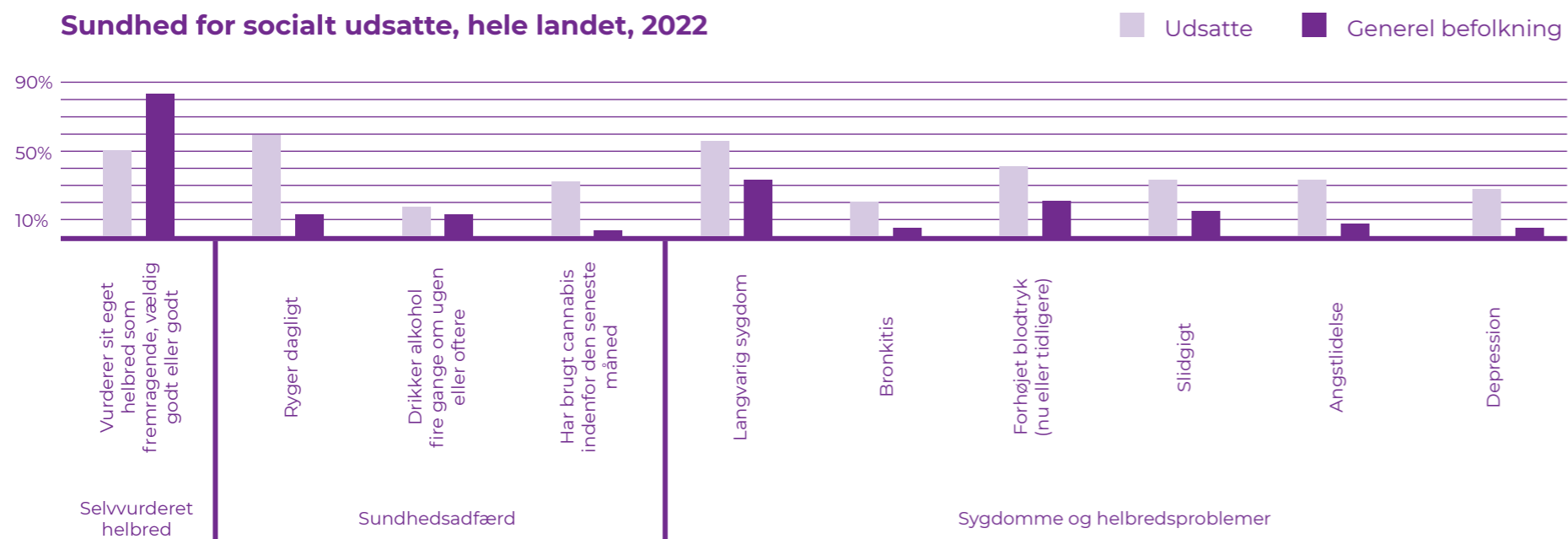
* Alkohol, psykisk lidelse, hjemløshed, stofmisbrug, fattigdom

Faktorer der påvirker socialt udsatte

Sociale uligheder i sundhed kommer til udtryk på flere måder.

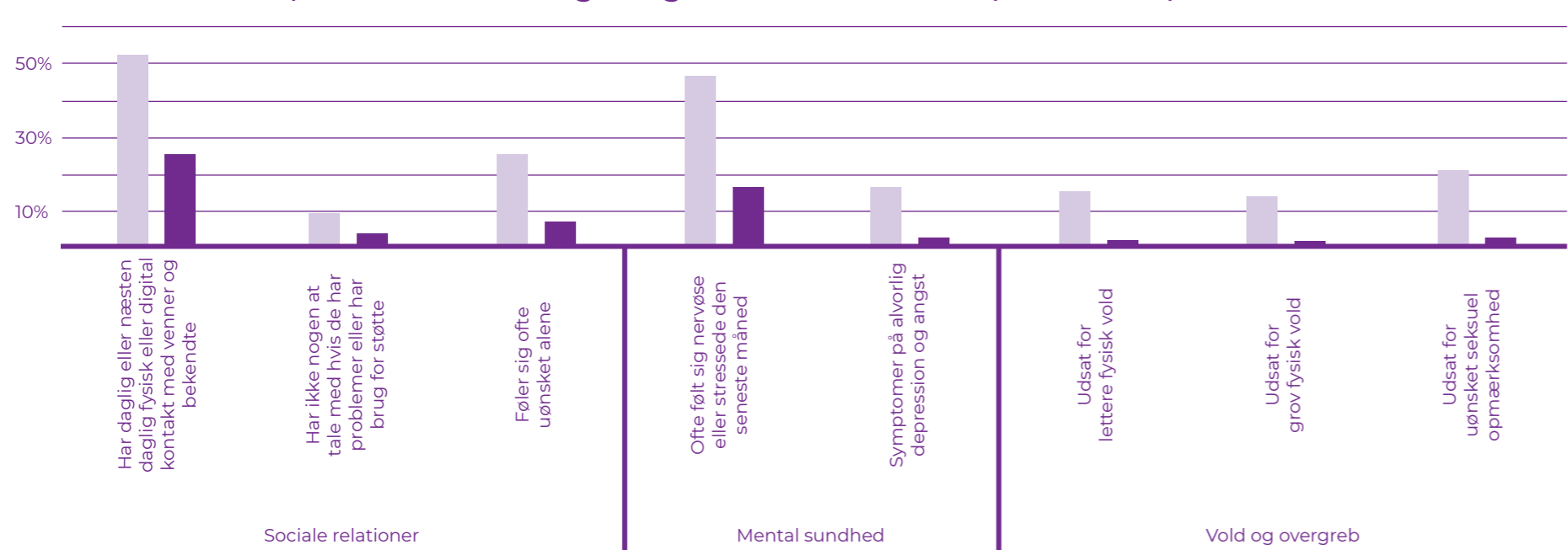
- Først og fremmest som en gradvis ulighed i befolkningen, kaldet den sociale gradient i sundhed. Dette indebærer, at risikoen for sundhedsproblemer og sygdomme gradvist øges i takt med fald i social status. Nogle af de faktorer, der spiller en rolle for den sociale gradient, er uddannelsesniveau, indkomst, beskæftigelsesstatus, boligforhold og etnicitet.
- For det andet kommer ulighederne til udtryk ved forskelle i forhold til særligt udsatte grupper såsom narkomaner, hjemløse og prostituerede. For disse grupper er der en markant højere risiko for sundhedsproblemer og sygdomme i forhold til resten af befolkningen - uligheden her betragtes som en dikotomi, dvs. en dobbelt udsathed. (Sundhedsstyrelsen, 2022).

Sundhed for socialt udsatte, hele landet, 2022

Kilde: SUSY udsatte 2022, Statens Folkesundhed 2023

Mental sundhed, sociale relationer og overgreb for socialt udsatte, hele landet, 2022

Kilde: SUSY udsatte 2022, Statens Folkesundhed 2023

Kommunens handlerum og forpligtelser for socialt udsatte

Kommunens overordnede ansvarsområde i relation til socialt udsatte inkluderer tilbud efter Service- og Sundhedsloven, herunder;

1. Opsøgende medarbejdere: Kommunen sørger for at have personale, der aktivt opsøger socialt udsatte borgere for at tilbyde passende støtte.
2. Rådgivning og vejledning: Individuel og gruppebaseret rådgivning og vejledning i relation til komplekse sociale og sundhedsmæssige udfordringer.
3. Socialpædagogisk støtte: Den socialpædagogiske støtte kan bestå af rådgivning, som er forebyggende og støttende i forhold til sociale, praktiske og personlige aspekter af den enkeltes liv.
4. Botilbud og forsorgshjem: Kommunen tilbyder boligløsninger, herunder forsorgshjem, for dem, der har brug for bolig.
5. Misbrugsbehandling: Behandlingsmuligheder for personer med misbrugsproblematikker samt råd og vejledning.

Socialområdet i Roskilde Kommune - målgrupper

